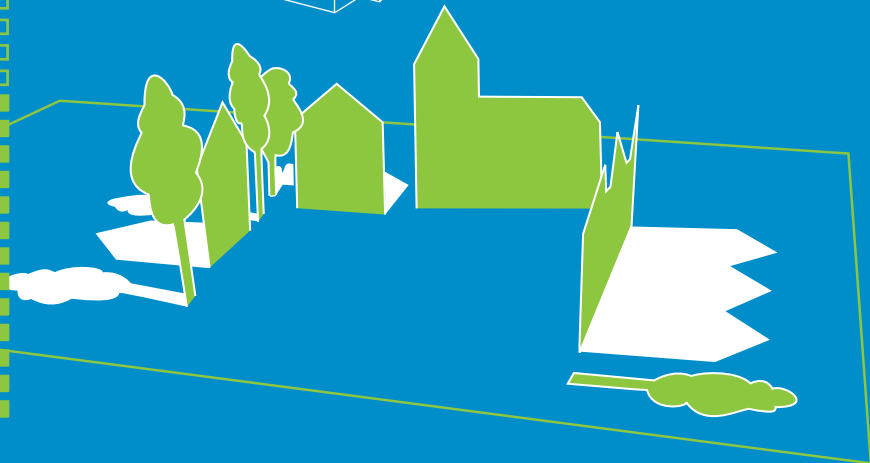
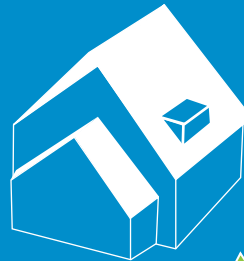

GEONOVUM in vogelvlucht

MET DANK AAN...

3D-pilot Netwerk | 3D next | 3DSite IT&C | 4Sight | Alliander | Alterra | AND Automotive Navigation Data | Arcadis | Autodesk | Ballast Nedam Engineering | Bentley Systems | Blom Netherlands | Breijn | Cobra geoadvisers | con terra | Crotec | CURNET | CycloMedia Technology | DelftTech | E-Semble | Esri Nederland | Fast-Fox | Fugro | Gemeente Apeldoorn | Gemeente Den Haag | Gemeente Dordrecht | Gemeente Eindhoven | Gemeente Gent, België | Gemeente Groningen | Gemeente Leeuwarden | Gemeente Rotterdam | Gemeente 's-Hertogenbosch | Gemeente Tilburg | Gemeente Utrechtse Heuvelrug | Gemeentewerken Rotterdam | Geodan | Geodelta | GeoID bvba | Geonovum | Grontmij Nederland | Havenbedrijf | Hogeschool Utrecht | iDelft | ImaGem | Ingenieursbureau Coenradie | Intergraph Benelux | ITC UTwente | Jupiter Light | Kadaster | Kaho Sint-Lieven, KU Leuven | KPG Nederland | LENSEN geomanagement | MOSS | Ministerie van Defensie | Ministerie van Infrastructuur en Milieu | Nationaal Lucht- en Ruimtevaartlaboratorium | NedGraphics | NEO | Oadis Open BIM consultants | Oracle | Oranjewoud | ORBIT GeoSpatial Technologies | Organic Vectomy | Oranjewoud | Pitney Bowes Business Insight en Software | Planbureau voor de Leefomgeving | Prorail | Provincie Noord-Brabant | Reality Bytes | Rijksgebouwendienst | Rijksuniversiteit Groningen | Rijkswaterstaat | Royal Haskoning | Snowflakes | Safe Software | Spacemetric | StrateGis Groep | Syntax InfraMediairs | Technische Universiteit Delft | Technische Universiteit Eindhoven | Teken-Projekt en Adviesburo De Pol | Terra Imaging | TNO / BIMserver.org, Geomodelling en TNO Technical Sciences | Topcon Europe Positioning | Toposcopia | Transfer solutions | Universiteit Twente | Universiteit Utrecht | Vicrea | Vrije Universiteit Amsterdam – SPINlab | Wageningen Universiteit | Waterschap Noorder Zijlvest | Waterschapshuis | Witteveen+Bos | XKP Infra | **Beheergroep Standaarden** | Martin Salzmann, Kadaster (voorzitter) | Albert Tieken, Samenwerkingsverband BGT | Arianne de Man, IPO | Piet Reijers, Waterschapshuis | **IMGeo Stuurgroep** | Ruud van Rossem, Ministerie van Infrastructuur en Milieu (voorzitter) | Albert Tieken, Samenwerkingsverband BGT | Dick Krijtenburg, Gemeente Amsterdam | Hans van Eekelen, LSV GBKN | Hendrik van de Berg, Alliander | Jan-Willem Rademakers, Gemeentewerken Rotterdam | Jeroen Baltussen, Dienst Landelijk Gebied | Jo Dos, Exexis | Justine Oomes, Ministerie van Infrastructuur en Milieu | Linda van den Brink, Geonovum | Marcel Reuvers, Geonovum | Marianne Krug, Unie van Waterschappen | Martin Peersmann, LSV GBKN | Richard Witmer, Kadaster | Rob van der Schoot, Rijkswaterstaat | Ruud Kamp, Prorail | Stefan van Gerwen, Provincie Noord-Brabant | Willem Wijnen, Ministerie van Defensie | **INSPIRE Stuurgroep** | Ruud Cino, Ministerie van Infrastructuur en Milieu (voorzitter) | Adriaan Oudeman, Ministerie van Infrastructuur en Milieu | Frans Lips, Ministerie van Economische Zaken | Gemma Smid, Provincie Zuid-Holland | Hans Nobbe, Rijkswaterstaat | Marjan Bevelander, IPO | Martin Salzmann, Kadaster | Noud Hooyman, Ministerie van Infrastructuur en Milieu | Reinier Romijn, Unie van Waterschappen | Rob van de Velde, Geonovum | Tirza van Daalen, Geologische Dienst Nederland TNO | **INSPIRE Klankbordgroep** | Marjan Bevelander, IPO (voorzitter) | Ad van Houtum, Kadaster | Aldrik Bakema, Planbureau voor de Leefomgeving | Charles Tangerman, Ministerie van Infrastructuur en Milieu | Dian Jansen, Dienst Landelijk Gebied | Dielis IJlstra, RDW | Erwin Wormgoor, Dienst der

GEONOVUM in vogelvlucht

INHOUDSOPGAVE

Geonovum in vogelvlucht 3

Toegankelijkheid 4

Standaardisatie 12

Kennis 20

Organisatie 26

Geonovum in vogelvlucht

De overheid beter laten presteren met geo-informatie. Dat is waar wij dagelijks aan werken. We doen dat door de toegankelijkheid van geo-informatie te verbeteren en door de uitwisseling van geo-informatie onderling en met andere soorten gegevens mogelijk te maken met standaarden. Daarnaast helpen wij overheidsorganisaties om geo-informatie beter te benutten, door hen te informeren over bestaande voorzieningen. En door organisaties die behoefte hebben aan geo-informatie, te verbinden aan partijen die hen daarmee kunnen helpen.

In 2012 bestond Geonovum vijf jaar. Ons eerste lustrum! We zijn in 2007 vol ambitie begonnen aan de realisatie van een landelijke infrastructuur – een digitaal snelwegennetwerk – voor geo-informatie. We hadden al wel voor ogen hoe die infrastructuur eruit moest komen te zien. Maar we konden niet voorzien hoe de wereld in vijf jaar tijd zou veranderen.

In 2007 wisten we niet dat we vijf jaar later met onze smartphones apps zouden kunnen downloaden die ons op elke gewenste plek en tijd van geo-informatie voorzien. Dat we aardig wat tijd op sociale netwerken zouden doorbrengen en informatie uit de cloud zouden kunnen plukken. Dat we met onze mobieltjes zelf data zouden kunnen produceren. Dat overheidsdata voor een groot deel open data zou worden. Dat de ene economische crisis de andere zou opvolgen. Dat is de wereld waarin wij in 2012 opereerden.

Snelwegennet voor digitale geo-informatie

In 2012 kreeg het digitale snelwegennet voor geo-informatie vastere vormen: onder meer met de oplevering van het knoop-

punt Publieke Dienstverlening op de Kaart, het gereedkomen van het informatiemodel voor de Basisregistratie Grootchalige Topografie en de totstandkoming van een standaard voor digitale 3D geo-weergaves.

Al deze voorzieningen hebben wij mede mogelijk gemaakt. Want dat is wat we doen: faciliteren. Met de best beschikbare kennis. Wij creëren mogelijkheden, opdat het gebruik van geo-informatie toeneemt. Er rijden al wat auto's op het digitale snelwegennet, maar dat aantal mag nog veel groter worden. We zien dat geo-informatie steeds meer doorwerkt in voor ons nieuwe sectoren. Deze sectoren beginnen te ontdekken hoe zij gemakkelijker, sneller en efficiënter kunnen werken door geo-informatie in te zetten. Deze 'nieuwe' sectoren gaan we actiever opzoeken. We maken verbinding met maatschappelijke vraagstukken waarin geo-informatie een rol kan spelen. Zodat de infrastructuur waaraan we met zijn allen werken, ook ten volle wordt benut.

In deze publicatie nemen wij u mee langs de activiteiten van Geonovum aan de hand van onze doelen:

- de toegankelijkheid van de geo-informatie infrastructuur verbeteren voor overheidsorganisaties in Nederland en de Europese Unie;
- door standaardisatie de uitwisseling van geo-informatie en combinatie met andere soorten informatie mogelijk maken;
- adviseren en kennis delen over de totstandkoming van de geo-informatie infrastructuur en het praktisch gebruik ervan.

Toegankelijkheid

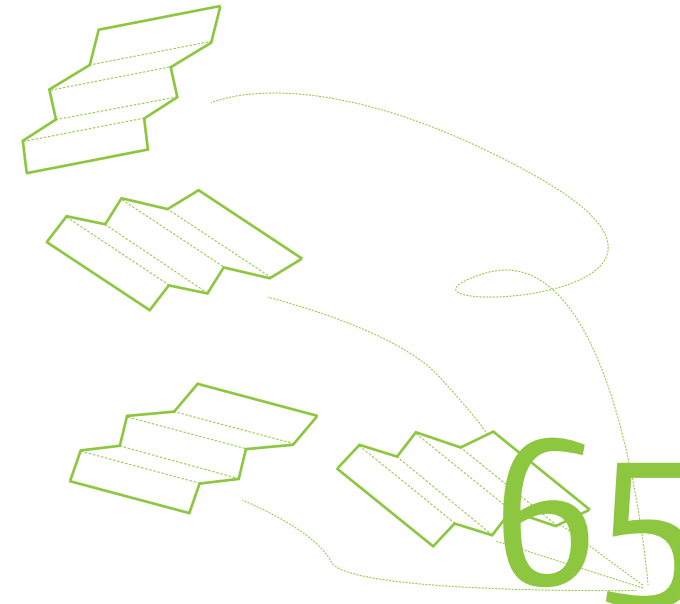
Overheidsorganisaties in Nederland beschikken over een grote hoeveelheid geo-informatie, een kostbaar goed. Om deze slim te kunnen hergebruiken, is het allereerst belangrijk dat organisaties toegang krijgen tot elkaars gegevens. De voornaamste activiteiten op het gebied van toegankelijkheid zijn ons werk voor INSPIRE, voor uitwisseling van geo-informatie op Europees niveau, en de samenwerking Publieke Dienstverlening op de Kaart, als knooppunt van geo-informatie in Nederland.

INSPIRE

INSPIRE is een Europese richtlijn voor de uitwisseling van milieu-informatie tussen alle Europese lidstaten. Ook Nederlandse overheden zijn bezig om hun gegevens volgens deze richtlijn te ontsluiten. Dat doen ze via het Nationaal Georegister, dat onderdeel is van deze Europese geo-informatie infrastructuur. Procesmanager Sandra van Wijngaarden legt uit: 'INSPIRE is een veel-omvattende richtlijn. Daarom wordt hij gefaseerd ingevoerd: elk jaar zijn er nieuwe deadlines voor bepaalde onderdelen van INSPIRE. Wij helpen dataleveranciers in Nederland om deze deadlines te halen. Eind 2012 was er een deadline voor downloadservices. De aanmerking van organisaties met gegevens die vallen onder Annex III was een andere grote taak.'

Nóg toegankelijker met downloadservices

De gegevens voor de thema's uit Annex I en II zijn in 2011 beschikbaar gekomen in de vorm van viewservices: dat betekent dat een gebruiker deze informatie kan bekijken en raadplegen via het Nationaal Georegister. 'In 2012 is de toegankelijkheid van deze gegevens verder vergroot. De dataproviders hebben deze gegevens nu namelijk ook beschikbaar gesteld als downloadservices. Gebruikers kunnen de data dus naar zich toe halen voor eigen gebruik. Om analyses te doen of om te bewerken voor een nieuwe toepassing,' licht Sandra toe.

www.nationaalgeoregister.nl

Resultaat INSPIRE deadline downloadservices Onder invloed van de INSPIRE-deadline van 28 december 2012 om gegevens via een downloadservice beschikbaar te stellen, waren begin 2013 in totaal 65 Nederlandse INSPIRE downloadservices beschikbaar via het Nationaal Georegister.

- **Programmabureau voor INSPIRE**
- INSPIRE verplicht de Europese lidstaten om
- locatiegegevens over 34 thema's gerelateerd
- aan milieubeleid vindbaar, bruikbaar en
- uitwisselbaar te maken. Om dit mogelijk
- te maken, standaardiseren de lidstaten
- hun gegevens en realiseren ze gezamenlijk
- een netwerk van portalen waarin over-
- heidsorganisaties, bedrijven en burgers
- deze gegevens kunnen vinden, bekijken en
- downloaden. In opdracht van het ministerie
- van Infrastructuur en Milieu coördineert en
- ondersteunt Geonovum de invoering van
- INSPIRE in Nederland. In dat kader geven we
- voorlichting, ontwikkelen we hulpmiddelen
- en organiseren wij het Nederlandse werkveld
- voor inbreng richting de Europese Commissie.

Nieuwe dataleveranciers voor Annex III

Ook hebben we veel energie gestoken in het bepalen welke organisaties de gegevens van Nederland gaan leveren voor Annex III van INSPIRE. De Europese data-specificaties voor deze domeinspecifieke thema's, zoals gezondheid en natuur, waren bekend. In workshops met organisaties uit diverse sectoren hebben we bij elk thema de best passende gegevensbronnen en organisaties gezocht.

Sandra vertelt: 'We kregen ineens te maken met organisaties die van oorsprong weinig met geo-informatie te maken hebben. We zaten niet meer met GIS-specialisten aan tafel, maar bijvoorbeeld met natuurbeheerders. Zij hebben weinig tot niets met dataspecificaties. Het was aan ons om hen uit te leggen wat geo-informatie voor hen kan betekenen. En dat zij de aangewezen partij zijn om die gegevens via het Nationaal Georegister voor INSPIRE te leveren.' Bij het proces om tot de aanmerking van Annex III dataproviders te komen waren 43 verschillende organisaties betrokken. Dertien van deze organisaties hebben uiteindelijk een aanmerkingsbrief ontvangen van het ministerie van IenM.

Van INSPIRE-aanbod naar INSPIRE-gebruik

Tot nu toe hebben we vooral hard gewerkt aan het beschikbaar maken van INSPIRE-gegevens. Maar voor wie is al deze geo-informatie interessant om te gebruiken? Om deze vraag te kunnen beantwoorden, heeft

de stuurgroep INSPIRE in 2012 een visietraject gedaan. Samen met stakeholders hebben we de richting voor de toekomst verkend in vier brainstormsessies. Besloten is om de komende tijd de toepassing van INSPIRE uit te werken voor in ieder geval één domein: de nieuwe Omgevingswet. Hoe kunnen we de geo-informatie uit INSPIRE goed inzetten bij de processen die uit de nieuwe Omgevingswet voortkomen?

Grensoverschrijdend gebruik

INSPIRE is een Europese infrastructuur voor geo-informatie. Het is dus niet gek dat er ook in internationaal verband wordt nagedacht over de gebruiksmogelijkheden van INSPIRE. 'In 2009 hebben we de eerste contacten gelegd met onze buurlanden, om kennis uit te wisselen over hoe we met onze geo-informatie omgaan,' zegt Sandra. 'In 2011 is het idee ontstaan om samen met

43
betrokken
organisaties

18 thematische
workshops

België, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk een conferentie te organiseren. In 2012 hebben we de conferentie Safety, Mobility, Sustainability: Powered by INSPIRE voorbereid, die in maart 2013 in Brussel plaatsvond. Daarbij zijn we bewust op zoek gegaan naar grensoverschrijdende toepassingen en samenwerking. Door buurlanden gezamenlijk presentaties te laten verzorgen, maar ook hands-on: door te onderzoeken waar je in de praktijk tegenaanloopt als je grensoverschrijdende geo-informatie zoekt om te gebruiken. Die gebruikersblik op INSPIRE laat je zien waar je het uiteindelijk voor doet. Bovendien helpt die blik ook om de inspanningen van dataproviders voor INSPIRE te richten op het gebruik.'

13 aangemerkte
organisaties

PUBLIEKE DIENSTVERLENING OP DE KAART

Publieke Dienstverlening op de Kaart (PDOK) is een centrale voorziening op internet waar overheden, bedrijven en burgers gratis toegang hebben tot betrouwbare en actuele geo-informatie van de Nederlandse overheid. Om deze voorziening te realiseren hebben het Kadaster, Rijkswaterstaat, de ministeries van IenM en EZ en Geonovum de afgelopen vier jaar intensief samengewerkt. 2012 was het laatste programmajaar voor PDOK. 'Het oogstjaar,' vindt Theo Overduin, adviseur in het programma. 'De lat lag hoog en we hebben veel bereikt.'

Beschikbaarheid verbeterd, gebruik gegroeid

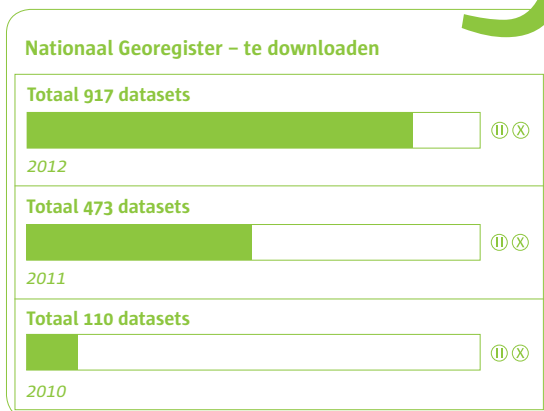
In lijn met de uitgangspunten voor toegankelijke overheidsdata en gesteund door de Europese richtlijn INSPIRE zijn de webservices in PDOK nu 24 uur per dag, 7 dagen per week beschikbaar. 'Daar hebben we onder

de motorkap nog hard aan gesleuteld,' lacht Theo. 'Maar uiteindelijk is die continue beschikbaarheid gerealiseerd.'

Ondertussen is een team van PDOK-partners regelmatig op pad geweest om zo veel mogelijk overheidspartijen ervan te overtuigen zich als gebruiker bij PDOK aan te sluiten.

'Die tournee is succesvol geweest,' meent Theo. 'Het aantal organisaties dat zich heeft aangesloten bij PDOK is gegroeid van 150 in 2011 naar 262 eind 2012.'

917

Meer datasets te downloaden in Nationaal Georegister In PDOK-verband wordt ook de vindplaats van Nederlandse geo-informatie beheerd: het Nationaal Georegister. Het totale aantal Nederlandse datasets dat daaruit te downloaden is, vertoont een stijgende lijn sinds 2010.

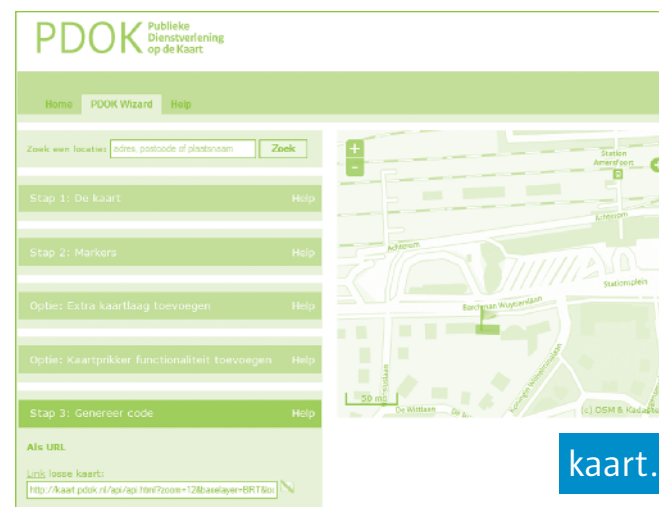
Exploitatie en financiering gegarandeerd

De partners in PDOK hebben samen de exploitatie en financiering van PDOK voor de komende vijf jaar op zich genomen. 'Dat mag een groot succes genoemd worden,' vindt Theo. 'Vaak zie je dat een gemeenschappelijke voorziening, ontwikkeld in een programma, op niets uitloopt door een gebrek aan continuïteit. Met deze afspraken is de continuïteit van PDOK gewaarborgd.'

Samenbindende rol

Het was de eerste keer dat rijkspartijen van dit kaliber samenwerkten om een grote overkoepelende voorziening voor geo-informatie te realiseren. Theo vertelt:

'Deze samenwerking was geen weg zonder hobbels. In al het enthousiasme van de partijen liepen de spanningen soms hoog op. Door tegengestelde visies, of verschil van mening over de beste aanpak. Maar de kracht van het consortium zat 'm in de wil tot samenwerken. Iedereen wilde het programma tot een goed einde brengen. Geonovum heeft daar een belangrijke rol in gespeeld: wij hebben voorstellen voor oplossingen gedaan en de partijen bij elkaar gehouden. Het was een leerzaam traject voor iedereen. En samen hebben we het tot een goed einde gebracht, of beter gezegd tot een goed resultaat, want het PDOK gaat natuurlijk verder als voorziening en als samenwerkingsverband.'

Stap 1: De kaart

Stap 2: Markers

Optie: Extra kaartlaag toevoegen

Optie: Kaartprikker functionaliteit toevoegen

Stap 3: Genereer code

kaart.pdok.nl

400

PDOK Kaart In december werd de dienst PDOK Kaart gelanceerd. Via PDOK Kaart kan iedereen eenvoudig en snel een gepersonaliseerde kaart op een website plaatsen op basis van een basiskaart van de overheid. PDOK Kaart werd in december 400 keer bezocht.

IN GESPREK MET **WILLEM KOK**

Hoofd Geo-informatie gemeente Huizen

‘MET PDOK KUNNEN WE ONZE INWONERS BETER VAN DIENST ZIJN’

Sinds september 2012 is de gemeente Huizen aangesloten bij PDOK. Zij maken via PDOK gebruik van de Basisregistratie Topografie (BRT) als onderlegger voor hun GIS-activiteiten. Willem Kok, hoofd Geo-informatie vertelt: ‘We gebruiken PDOK intern en extern: op ons intranet, maar ook op onze publiekswaarde. Want de burger, daar gaat het uiteindelijk om.’

Welke rol speelt PDOK in jullie interne informatievoorziening?

‘De basiskaart voor ons gemeentelijk informatiesysteem halen wij rechtstreeks uit PDOK. Op die basiskaart – die altijd actueel is – kunnen we verschillende kaartlagen projecteren. Zoals vergunningen, kadastrale gegevens, WOZ-gegevens, bestemmingsplannen en BOR-gegevens voor het beheer van wegen, groen en riolering. Alles zit er wel zo’n beetje in. Iedereen in onze organisatie kan dit raadplegen. Daarnaast gebruiken we de basiskaart voor projecten. Zo komt er bijvoorbeeld een snelle busverbinding tussen Hilversum en Huizen. De ontwikkelaars daarvan wilden graag toegang tot luchtfoto’s van Huizen om het traject te plannen. Wij hebben die speciaal voor hen op onze website ontsloten. Zo komen er steeds meer specifieke verzoeken vanuit de organisatie. En daar proberen we aan te voldoen.’

En hoe gebruiken jullie PDOK in de dienstverlening aan burgers?

‘Op een speciaal onderdeel van onze gemeentelijke website (geo.huizen.nl) kunnen inwoners een kaart van Huizen bekijken met specifieke informatie binnen een aantal thema’s. Bijvoorbeeld strooiroutes, hondenuitlaatplaatsen, monumenten, scholen en kunstobjecten. En ze kunnen op deze kaart zien waar in onze gemeente de wegwerkzaamheden plaatsvinden en welke wegen afgesloten zijn. Ook hiervoor gebruiken we de basiskaart van PDOK.’

Maken burgers daar veel gebruik van?

‘Ja! Het verbaast ons eerlijk gezegd dat het zo veel gebruikt wordt. Blijkbaar vinden burgers het nuttig. Maar ook voor ons is dit zinvol. Als er een melding binnenkomt dat er ergens niet gestrooid is, dan kijkt een medewerker

op de kaart met strooiroutes of die plek volgens beleid gestrooid had moeten worden. Komen er op een bepaalde plek veel meldingen binnen? Dan kunnen we besluiten om de strooiroutes aan te passen.’

Zien jullie mogelijkheden om de burgers nog beter van dienst te zijn?

‘Absoluut. In aanvulling op de vijf thema’s die ik daar net noemde, hebben we zes nieuwe thema’s klaarstaan voor de geo-site: het thema bestemmingsplannen en vijf milieuthema’s. Bovendien bekijken we of burgers zelf online een melding kunnen doen, door die rechtstreeks in de kaart te zetten. Dat willen we in de toekomst mogelijk maken. Uiteindelijk gaat het natuurlijk om de dienstverlening aan de burgers van onze gemeente. Daarom zit ik hier. PDOK helpt ons om onze inwoners beter te bedienen.’

Wat vind je van PDOK zoals het er nu uitziet?

‘Het is nu nog een beetje een vergaarbak van allerlei losse datasets. Ik mis nog een beetje de visie: waarvoor kun je die informatie allemaal inzetten? Het idee van PDOK omarm ik, maar het heeft nog wat tijd nodig voordat alle mogelijkheden ervan benut worden. Ik zou het goed vinden als er een standaard komt voor rampenbestrijding, waarin bijvoorbeeld staat: als je informatie van de provincie combineert met data van Rijkswaterstaat en die koppelt aan je eigen gegevens, dan heb je een goed overzicht bij calamiteiten. Rampenbestrijding is een hot item: daar wil iedere gemeente goed mee omgaan. Als je dat aanbiedt, bevordert je het gebruik van PDOK. Dan zie je echt pas de meerwaarde.’

Standaardisatie

Als overheidsorganisaties elkaars geo-informatie willen bekijken en hergebruiken, dan is het essentieel om daarover afspraken te maken. Die afspraken heten standaarden. Steeds meer organisaties en sectoren gebruiken deze standaarden nu, en wij helpen hen om ze goed toe te passen. Bovendien werken we mee aan de ontwikkeling van nieuwe standaarden voor sectoren die daar behoefte aan hebben.

BASISWERK STANDAARDISATIE

We besteden veel tijd en energie aan het beheer en onderhoud van de basisset geo-standaarden en het stimuleren van het gebruik ervan. In 2012 hebben we gewerkt aan handreikingen, zoals de praktijkrichtlijn Tiling en de Handreiking Geometrie in model en GML. Daarnaast hebben we onze validators geactualiseerd en uitgebreid met een validator voor INSPIRE download-services. Ook hebben we meegewerkt aan opleidingen over geo-standaarden.

Pilots: nieuwe terreinen verkennen

Op het gebied van standaarden is innovatie essentieel om mee te groeien met nieuwe technologische ontwikkelingen. In pilots die we samen met andere organisaties opzetten, verkennen we bijna spelenderwijs nieuwe mogelijkheden en behoeften, en verwerken we de opgedane ervaring in onze standaarden.

3D geo-informatie heeft de toekomst

De pilot 3D geo-informatie, waarmee we in 2011 zijn gestart, heeft in 2012 een vervolg gekregen. Op 20 november 2012 zijn de resultaten van deze tweede fase gepresenteerd tijdens een eindcongres in Den Bosch. Zo'n 250 bezoekers werden hier meegenomen in de stappen die je kunt zetten als je zelf met 3D geo-informatie aan de slag wilt. Alle in de pilot ontwikkelde hulpmiddelen passeerden daarbij de revue. Deze middelen zijn nu voor iedereen beschikbaar via het 3D-dossier op onze

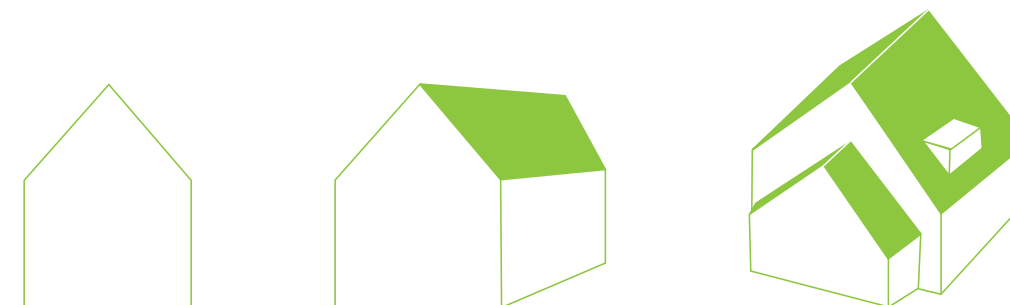
website. Om de ontwikkelingen op 3D-gebied te blijven volgen, de opgedane kennis bij elkaar te houden en verder samen te werken aan nieuwe producten hebben we een Special Interest Group 3D opgezet.

Linked Open Data is de volgende stap

Open data begint zo langzamerhand gemeengoed te worden. Een volgende stap is Linked Open Data. 'In de pilot Linked Open Data bekijken we hoe de technieken precies werken waar het world wide web zo groot mee is geworden. We onderzoeken of we hier ook iets mee kunnen om geodata op een intelligente manier te ontsluiten,' legt standaardenexpert Marcel Reuvers uit. 'Dat doen we samen met Geobusiness Nederland, KING, het Forum standaardisatie, het IPO, het Kadaster, het programma Stelsel van basisregistraties en het ministerie van IenM. En we hebben twee gemeenten die als proefgebieden meedoen: Nijmegen en Amersfoort. Deze pilot loopt tot en met juni 2013. Ik ben erg benieuwd wat daar allemaal uit gaat komen.'

Wat is Linked Open Data?

Met Linked Open Data breng je structuur en samenhang aan in informatie, bijvoorbeeld die van de overheid. Die structuur is er nu nog niet: er zijn veel verschillende datasets beschikbaar, maar die zitten in allemaal aparte silo's met gegevens die niet aan elkaar gelinkt zijn. Door bijvoorbeeld beleidsstukken, voorlichting, jurisprudentie en uitvoeringsaanwijzingen te koppelen aan wet- en regelgeving creëer je samenhang. Met Linked Open Data kunnen ambtenaren dan hun werk beter doen: ze zijn minder tijd kwijt aan het zoeken naar de juiste bronbestanden. Bovendien zorgt Linked Open Data voor transparantie. Omdat overheidsinformatie in samenhang wordt getoond, is de oorsprong en toepassing ervan gemakkelijker te begrijpen.

Semantische afstemming informatiemodellen

In Nederland hebben we nu, met de dataspecificaties van INSPIRE erbij, zo'n 50 informatiemodellen. Dan ontdek je er niet aan dat er overlap in begrippen ontstaat. We zijn in 2012 gestart met de semantische afstemming van het Informatiemodel voor Grootchalige Geografie (IMGeo) op de andere modellen. Dit met het oog op de invoering van de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) dat onderdeel is van IMGeo. We identificeren waar er precies overlap is en bekijken hoe die kan worden opgelost. Alle domeininformatiemodellen binnen het NEN3610-stelsel zijn hierbij betrokken: BAG, BRT, IM0101, IMBRO, IMDBK, IMKAD, IMKICH, IMKL, IMLG/IMLB, IMNAB, IMOOV, IMRO, IMWA, IMWE, IMWOZ en RSGB, uitgebreid met CBS, PBL en de Waarderingskamer. Met deze slag is de eerste stap gezet in het afstemmen van het huidige gebruik van topografie in de informatiemodellen.

Marcel: 'Een goede onderlinge afstemming tussen modellen is belangrijk, anders krijg je te veel begrippen. Uiteindelijk wil je dat alle informatiemodellen zonder problemen op elkaar aansluiten. Zodat je zeker weet dat er met een begrip als 'lantarenpaal' of 'waterlichaam' over de hele linie hetzelfde wordt bedoeld.'

Goed bezocht 3D-slotcongres Ruim 230 deelnemers namen deel aan de slotbijeenkomst van de 3D-pilot op 20 november 2012. De pilot is geëindigd, het kennisdelen gaat door in de Special Interest Group: SIG 3D.

BGT | IMGeo: EEN BELANGRIJKE BASIS

Op 16 februari 2012 is het Informatiemodel Grootchalige Geografie (IMGeo) vastgesteld, en in december is de update 2.1 gepubliceerd. Op basis van deze standaard gaan gemeenten, provincies en andere bronhouders de komende jaren hun gegevens opwerken, zodat die in één landelijke voorziening beschikbaar komen: de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT). Iedereen kan daar straks gebruik van maken. Marcel: 'Nu deze belangrijke standaard is vastgesteld en wij alleen nog verantwoordelijk zijn voor het beheer, wordt het rustiger rond de ontwikkeling van IMGeo. De aandacht verschuift naar het aansluiten van IMGeo op andere standaarden, zoals de Nederlandse CAD Standaard en het Informatiemodel Beheer Openbare Ruimte.'

Gestandaardiseerd ontwerpen met NLCS en IMGeo

Rijkswaterstaat, ProRail en grote gemeenten gebruiken de Nederlandse CAD Standaard (NLCS) om gestandaardiseerd wegen, bruggen en gebouwen te ontwerpen.

 <http://www.geonovum.nl/dossiers/bgtimgeo>

Bezoek downloadpagina BGT | IMGeo standaard In februari 2012 is het informatiemodel Grootchalige Geografie vastgesteld en gepubliceerd. De pagina met de BGT Standaarden werd in 2012 bijna 3000 maal bezocht.

Objectgerichte kaart van Nederland met BGT | IMGeo

De Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) leidt tot een gedetailleerde digitale kaart van Nederland. Objecten zoals gebouwen, wegen, water, spoorlijnen en groen zijn in de registratie op een eenduidige manier vastgelegd. De BGT is daarmee de objectgerichte opvolger van de Grootchalige Basiskaart Nederland (GBKN). Als de digitale kaart klaar is, dan kunnen alle overheden deze basiskaart gebruiken als ondergrond bij verschillende taken. Bijvoorbeeld voor het aanbesteden en inplannen van groenbeheer, het verwerken van meldingen openbare ruimte, het maken van bestemmingsplannen, of het maken van veiligheidsplannen. De BGT vormt de kern (verplichte deel) van het Informatiemodel Grootchalige Geografie (IMGeo). De verdieplingslag van de BGT die in IMGeo is vastgelegd als het optionele deel, is bedoeld voor het opslaan en uitwisselen van beheer- en plustopografie. IMGeo is gebaseerd op de internationale standaard CityGML, zodat het voorbereid is op 3D. De eerste organisaties hebben deze stap naar 3D inmiddels gezet.

Marcel: 'We zijn bezig om IMGeo op deze standaard aan te laten sluiten. Zo kunnen we de informatie uit het ontwerpstadium hergebruiken voor het bijhouden van de topografie in IMGeo. Andersom moeten ontwerpers de informatie waarop ze hun ontwerp baseren, rechtstreeks uit IMGeo kunnen halen.'

Beheer Openbare Ruimte en IMGeo

Gemeenten hebben een fikse taak aan het beheren van groen, wegen en straatmeubilair. Dit beheer vindt plaats op basis van meerjarenplanningen en conditiemetingen. Het CROW, het nationale kennisplatform voor infrastructuur, verkeer, vervoer en openbare ruimte, heeft besloten een Informatiemodel Beheer Openbare Ruimte (IMBOR) te maken dat geënt is op IMGeo. 'Dit nieuwe model maakt één op één gebruik van objecten uit IMGeo, en die worden verrijkt met beheersdefinities. Dit maakt het mogelijk om gegevens over een object die eenmaal zijn ingewonnen te hergebruiken voor verschillende beheerdoeleinden,' legt Marcel uit. 'Wij helpen bij het ontwikkelen van die standaard, zodat gemeenten uiteindelijk hun hele informatiehuishouding naar een hoger plan kunnen tillen. Op termijn gaat dat een hoop geld schelen.'

Voor de uitwisseling tussen IMGeo en IMBOR is samen met de softwareleveranciers al een standaard uitwisselformaat gemaakt, StUF-Geo IMGeo. In een convenant hebben 17 softwareleveranciers aangegeven dit formaat te gaan ondersteunen.

EEN INFORMATIEMODEL VOOR STEDELIJK WATERBEHEER

Met actuele en betrouwbare informatie over bijvoorbeeld de precieze ligging van rioleringsbuizen kunnen gemeenten, waterschappen en bedrijven efficiënter werken. Bovendien kunnen ze calamiteiten voorkomen en effectiever investeren in onderhoud en nieuwbouw. Daarom heeft Stichting RIONED, de koepelorganisatie voor riolering en stedelijk waterbeheer, ons gevraagd of wij een informatiemodel willen ontwikkelen dat aansluit bij NEN3610 en IMGeo. In 2012 hebben we het concept van het Informatiemodel voor Stedelijk Water (IMSW) ontwikkeld. In 2013 maken we het model definitief.

RO STANDAARDEN

In 2012 is een nieuwe versie van de RO Standaarden gepubliceerd: RO Standaarden 2012. Deze standaard wordt gebruikt voor het maken en beschikbaar stellen van ruimtelijke plannen. Vanaf 1 oktober 2012 mag deze versie van de RO Standaarden worden toegepast. Procesmanager RO Standaarden Luc de Horde licht toe: 'Oorspronkelijk zou dat op 1 juli 2012 al het geval zijn, maar door de val van het kabinet liep dit drie maanden vertraging op. Vanaf 1 juli 2013 is het verplicht om de RO Standaarden 2012 te gebruiken.' Tegelijk met het inwerking treden van de nieuwe versie van de standaarden is ook de vernieuwde en verbeterde website Ruimtelijkeplannen.nl de lucht in gegaan.

Belangrijke wijzigingen in de nieuwe versie

In de nieuwe versie van de RO Standaarden zijn drie belangrijke veranderingen doorgevoerd. Zo is van elk ruimtelijk plan dat een zelfstandige Awb-procedure doorloopt, duidelijk wat de procedurestatus is en is een eigen dossier beschikbaar. In dat dossier zitten alle instrumenten en documenten die bij deze procedure horen. Ook kunnen bronhouders voortaan kiezen of ze hun planteksten (de beschrijvende teksten bij hun ruimtelijke plannen) objectgericht willen opslaan. 'Op deze manier zijn kaarten en bijbehorende teksten eenvoudiger terug te vinden en te raadplegen,' legt Luc uit. 'Om structuurvisies en verordeningen wat aansprekender te maken, hebben we aan de standaarden een 'digitale kleurdoos' toegevoegd. Daarmee kunnen bronhouders de kaarten bij hun visies en verordeningen naar eigen inzicht inkleuren en worden ze ook zo weergegeven op Ruimtelijkeplannen.nl.'

IN GESPREK MET **CECIEL VAN IPEREN en IMAN KOSTER**
CROW

‘DE HELE SECTOR ZIT HIER MET SMART OP TE WACHTEN’

Op het gebied van infrastructuur, verkeer en vervoer en openbare ruimte is CROW het nationale kennisplatform dat sectorbrede afspraken vastlegt en beheert. Bijvoorbeeld over de afmetingen van verkeersdrempels, of over de kwaliteitsniveaus van groenonderhoud. Op dit moment werkt CROW aan het sectorale informatiemodel voor het beheer van de openbare ruimte: IMBOR. Directeur Iman Koster en senior projectmanager Ceciel van Iperen vertellen waarom ze daarvoor de samenwerking met Geonovum hebben gezocht.

Waar lag voor jullie de link met Geonovum?

Ceciel: ‘De afspraken die wij vastleggen, moeten door de hele sector gebruikt worden. Daarom ontwikkelen wij die op basis van projectgroepen met vertegenwoordigers uit het hele werkveld. Deels zijn dat concurrenten, maar toch zitten ze met elkaar aan tafel. Omdat ze het overstijgende belang van die afspraken inzien.’ Iman gaat verder: ‘In die zin voelen wij ons verwant aan Geonovum, want zij doen eigenlijk hetzelfde: een basis bieden waar een breed werkveld mee kan werken. Bovendien raakt ons werk dat van Geonovum inhoudelijk. Met de BGT | IMGeo weet Geonovum waar objecten in de openbare ruimte staan en hoe je die op de juiste manier definieert. Die definities hebben wij nodig in ons informatiemodel IMBOR.’

Waarom is de afstemming van IMBOR met BGT | IMGeo zo belangrijk?

‘Met de BGT | IMGeo legt Geonovum een essentiële basis,’ legt Ceciel uit. ‘De BGT is het fundament voor de inrichting, het beheer en het onderhoud van de openbare ruimte. Wij vinden het daarom niet meer dan logisch om daar afstemming mee te zoeken voor het informatiemodel dat wij ontwikkelen.’ Iman: ‘Het is belangrijk dat wij met IMBOR dezelfde taal spreken als IMGeo. Zodat gebruikers straks naadloos kunnen schakelen tussen BGT en IMBOR. En tussen andere informatiemodellen, bijvoorbeeld voor kabels en leidingen.’

Hoe ver zijn jullie met de ontwikkeling van IMBOR?

Ceciel: ‘Achter de schermen zijn we al een hele tijd bezig. Zodra we goedkeuring voor de financiering krijgen, gaan we heel hard aan de slag om IMBOR te maken. We heb-

ben er twee jaar voor uitgetrokken. Dat lijkt misschien lang, maar dat hebben we echt nodig om dit model met het hele werkveld af te stemmen.’ Iman vult aan: ‘Wat wij maken, is geen wet. Het zijn richtlijnen. We moeten het dus zo aantrekkelijk mogelijk maken om hiermee te werken. We willen iedereen meekrijgen door een goed product te maken. Gelukkig begrijpt de sector het belang van dit informatiemodel. Sterker nog, iedereen zit er met smart op te wachten. We krijgen regelmatig mailtjes en telefoontjes met de vraag: is het er al?’

Hoe ervaren jullie de samenwerking met Geonovum?

‘Ik heb intensief contact met Marcel Reuvers en Linda van den Brink,’ vertelt Ceciel. ‘Dat zijn ongelooflijk betrokken en bevlogen mensen. Wij delen dezelfde doelstellingen en werkhouding. Dan heb je maar een half woord nodig. En dat is prettig werken.’ Iman: ‘Behalve bij de ontwikkeling van IMBOR hebben wij ook heel veel aan Geonovum op het gebied van de conceptenbibliotheek voor de gebouwde omgeving. Wij zijn daar al een paar jaar mee bezig. Geonovum zorgt voor aansluiting van geo-informatie op grond-, weg- en waterbouw objecten. Die brugfunctie vervullen zij met gemak. Het is fijn om op zo’n partner te kunnen rekenen.’

Kennis

Met onze inspanningen op het gebied van toegankelijkheid en standaardisatie maken we het mogelijk voor overheidspartijen om geo-informatie te delen, uit te wisselen en te hergebruiken. Daarmee werken we vooral aan het aanbod van geo-informatie. Wat er allemaal mogelijk is met die informatie, is een ander verhaal. Door partijen bij elkaar te brengen, verbindingen te leggen en mensen te inspireren met aansprekende voorbeelden stimuleren we het gebruik van die enorme hoeveelheid geo-informatie.

BETER BENUTTEN

De afgelopen vijf jaar hebben we heel veel geo-informatie toegankelijk gemaakt. En met voorzieningen als Publieke Dienstverlening op de Kaart, het Nationaal Georegister en Ruimtelijkeplannen.nl is een ware infrastructuur voor geo-informatie aangelegd. Nu wordt het tijd om het gebruik van deze infrastructuur aan te wakkeren. Wie zou iets aan deze gegevens kunnen hebben? Om de overheid beter te laten presteren met geo-informatie, zoeken we gebruikers van deze infrastructuur ook buiten de bekende partijen. Hiervoor hebben we het programma Beter Benutten opgezet.

Rien Stor, adviseur Beter Benutten licht toe: 'We denken na over en praten met sectoren die gebruik zouden kunnen maken van geo-informatie, maar dat nu nog niet doen. Met wat voor vraagstukken worstelen zij? Kunnen zij met behulp van geo-informatie een probleem mis-

schien slimmer aanpakken dan voorheen? Zo hebben we bijvoorbeeld het Kadaster en de Belastingdienst met elkaar aan tafel gezet. Zij praten nu over mogelijkheden om bestaande gegevens van het Kadaster intelligenter te gebruiken voor toezicht en handhaving bij de Belastingdienst.'

'Er zijn veel werelden waar geo-informatie nog onbekend is', vervolgt Rien. 'En om die te bereiken, hebben we een andere aanpak nodig. Niet het slim aanbieden van data staat hier centraal, maar het slim gebruiken ervan. Daar zijn we in 2012 mee begonnen en daar gaan we in 2013 mee verder.'

TRAININGEN, CURSUSSEN EN GASTCOLLEGES

We hebben altijd al meegewerkt aan trainingen om gebruikers vertrouwd te maken met nieuwe standaarden en bijvoorbeeld basisregistraties. Ook worden we regelmatig gevraagd om gastcolleges en cursussen te geven bij hogescholen of opleidingen. Coördinator kennisuitwisseling Monique van Scherpenzeel licht toe: 'Dat doen we graag, want het is een goede manier om onze kennis verder te verspreiden. Het liefst geven we dit soort trainingen in samenwerking met andere partijen: universiteiten en hogescholen, maar ook organisaties als Dataland en Provero. Zo zorg je samen voor een sterk werkveld.'

Een greep uit onze bijdrage aan trainingen, cursussen en gastcolleges uit 2012.

Objectoriëntatie en Standaarden GIS

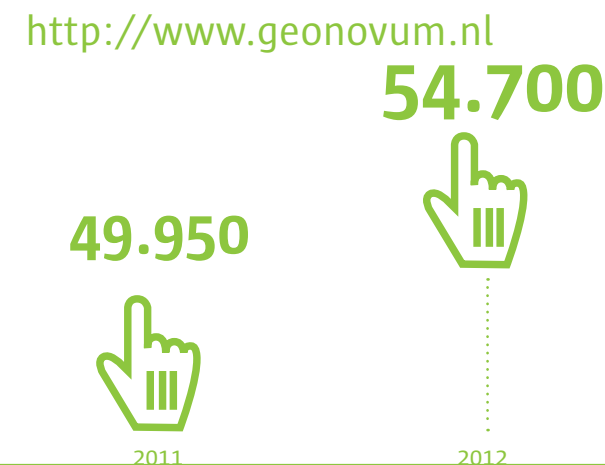
Voor een opleidingsinstituut in Apeldoorn hebben we met vijf medewerkers het vak Objectoriëntatie en Standaarden GIS gegeven. Het vak bestond uit vijf colleges en een afsluitend tentamen. 'Elke week maakten de studenten kennis met een andere Geonovum-medewerker die een specifiek geo-onderwerp belichtte. Bijvoorbeeld de ontwikkelingen op het gebied van geo-informatie, standaarden, metadata, de BGT en RO Standaarden,' vertelt Monique. 'Met veel plezier hebben zij de colleges voorbereid, tentamenvragen bedacht en de tentamens nagekeken.'

Dataland-trainingen voor gemeenten

Voor Dataland hebben we twee trainingen gegeven aan gemeenteambtenaren: een driedaagse training over geo-standaarden in proces en software, en een eendaagse training over het raamwerk van geo-standaarden.

Docentenbijeenkomsten RO Standaarden

Tijdens twee speciale bijeenkomsten hebben we docenten met uiteenlopende achtergronden als geo, juridisch en ruimtelijke ordening bijgepraat over de recente ontwikkelingen op het gebied van standaarden, ruimtelijke ordening en digitalisering. Zo houden zij hun vakkennis op peil en kunnen zij die weer inbrengen in hun colleges.

Meer unieke bezoekers geonovum.nl

De website van Geonovum is in 2012 door 54.700 unieke bezoekers bezocht. In 2011 waren er 49.950 unieke bezoekers.

Monique: 'We vinden het leuk dat zo veel docenten de moeite nemen om tijd vrij te maken in hun drukke lesroosters om zich hierin te verdiepen. Naar aanleiding van deze bijeenkomst heeft de Hogeschool Utrecht zelfs het vak 'Bestemmingsplan' helemaal opnieuw vormgegeven. Daarbij werd onze kennis en expertise ook ingeschakeld. Natuurlijk werken we daar graag aan mee, want op deze opleidingen zitten de mensen die straks met onze standaarden gaan werken.' In 2013 gaan we door met het geven van gastcolleges en het organiseren van docentenbijeenkomsten.

TWEEDE NOTA GIDEON

In 2008 zetten de geo-partijen in Nederland voor het eerst hun gemeenschappelijke visie op geo-informatie op papier: dat was de eerste nota Gideon. Bij het vormgeven van de infrastructuur voor geodata was Gideon een belangrijke leidraad. De voortgang en uitvoering van deze nota monitorde we en rapporteerde we aan het GI-beraad.

Veel veranderingen in vier jaar

In 2011 bereikte de eerste nota Gideon het einde van zijn levensduur. De wereld is in vier jaar tijd enorm veranderd, op manieren die we in 2008 niet konden voorzien. De technologische ontwikkelingen gingen razendsnel. Denk alleen maar aan open data, mobiele platforms, sensorgegevens, crowd sourcing en cloudopslag. Door de economische crisis moet de overheid haar uitgaven beperken en haar ambities bijstellen. De eerste nota Gideon was belangrijk voor het aanleggen van een infrastructuur voor geo-informatie. Het ging dus vooral

om het vergroten van het aanbod. Na vier jaar lag die infrastructuur er grotendeels en werd het tijd om na te denken over het gebruik van al die geodata.

Nieuwe nota Gideon in de maak

In 2012 kregen wij de opdracht van het ministerie van IenM om te helpen bij het opstellen van de tweede nota Gideon. Daarvoor hebben we zowel het proces als de inhoud gecoördineerd. Theo Overduin was nauw betrokken bij de totstandkoming van de tweede nota Gideon. Hij vertelt: 'Een kernteam met leden uit overheid, bedrijfsleven en wetenschap is gaan praten met gebruikers: aan welke geo-informatie hebben jullie behoefte? Hoe kunnen we nu de brug slaan tussen vraag en aanbod? Het hele traject van bewustwording, concept en zwart-op-wit hebben we in 2012 doorlopen. Inhoudelijk hebben we een goede bijdrage kunnen leveren op basis van de kennis en ervaring die we de afgelopen vier jaar hebben opgedaan.' De definitieve versie van de tweede nota Gideon is klaar in 2013.

- 1 www.geonovum.nl
- 2 www.geonovum.nl/dossiers/pdok
- 3 www.geonovum.nl/dossiers/rostandaarden
- 4 www.geonovum.nl/dossiers/bgtimgeo/destandaard
- 5 www.geonovum.nl/dossiers/bgt
- 6 www.geonovum.nl/dossiers/bgtimgeo
- 7 www.geonovum.nl/dossiers/rostandaarden/destandaarden
- 8 www.geonovum.nl/dossiers/rostandaarden/destandaarden/ROST2012-10
- 9 www.geonovum.nl/dossiers/bgtimgeo/bibliotheek
- 10 www.geonovum.nl/dossiers/inspire

5

IN GESPREK MET **HENK POLET EN BERND VELDMAN**

Kadaster en Belastingdienst

‘SAMEN WEET JE MEER DAN IN JE EENTJE’

De kerntaak van de Belastingdienst is handhaving van wetten en regels. Daarvoor gebruiken zij onder meer informatie die is geregistreerd bij het Kadaster. Toch sluiten de vragen van de Belastingdienst en het aanbod van het Kadaster niet altijd op elkaar aan. Daarom praten Henk Polet (Kadaster) en Bernd Veldman (Belastingdienst) regelmatig met elkaar over de vraag: hoe kunnen wij elkaar beter van dienst zijn? Geonovum speelt hierbij een faciliterende rol.

Wat doet de Belastingdienst met de informatie van het Kadaster?

Bernd Veldman legt uit: ‘Ik werk bij het Vastgoedkenniscentrum. In vastgoed gaat veel geld om. Dat is dus een belangrijke motor voor de economie. Maar het brengt het ook een hoop risico’s met zich mee. We weten nu vaak niet waar die risico’s zitten. We komen er pas achter als er brand uitbreekt, zeg maar. We kunnen dan alleen nog maar blussen. In de toekomst willen we graag weten waar er brandjes kunnen ontstaan. Zodat we die kunnen voorkomen. Daar hebben we informatie voor nodig die het Kadaster registreert. Bijvoorbeeld over eigendomsrechten van panden en verkooptransacties.’

Waar praten jullie precies met elkaar over?

Henk Polet: ‘Wij zitten allebei in de Manifestgroep, een samenwerking van overheidspartijen om data beter uit te wisselen en te benutten. Zo zijn de gesprekken op gang gekomen. Aan de Belastingdienst hebben wij gevraagd: Wat zijn precies jullie wensen? Wat willen jullie weten? En hoe kunnen wij onze informatie zodanig aan jullie leveren, dat jullie er meer mee kunnen? We willen onze registraties zo gaan inrichten, dat we meer maatwerk kunnen leveren aan onze klant.’

Kunnen jullie daar een concreet voorbeeld van geven?

Bernd: ‘Kijk, soms willen wij meer weten dan wat het Kadaster nu registreert. Als persoon A bijvoorbeeld via persoon B een pand verkoopt aan persoon C, dan komt B niet in de kadastrale registratie voor. Maar daar zijn wij wél in geïnteresseerd. Wettelijk mag het Kadaster persoon B niet registreren, maar je zou kunnen beargumenteren dat deze transparantie belangrijker is dan de privacy van de individuele burger. Daar praten we

nu onder andere over.’ Henk gaat verder: ‘Rechtszekerheid en transparantie zijn ook uitgangspunten voor het Kadaster. Bovendien registreren wij niet voor onszelf, maar voor anderen. Waarom zouden we dat dan niet zodanig doen dat wij onze gebruikers optimaal bedienen?’

Kom je dan niet langzaam op elkaars werkterrein?

Henk: ‘Het is heel belangrijk om de taken en bevoegdheden van onze twee organisaties duidelijk gescheiden te houden. Als Kadaster zijn wij een passief registrerende dienst. Wij registreren en verstrekken gegevens over de ligging van vastgoed en de rechten die daarbij horen. Maar wij willen en mogen niet opsporen. Als het daarop zou gaan lijken, zouden mensen hun vertrouwen in het Kadaster verliezen. Daar moeten we elkaar scherp in houden.’ Bernd beaamt: ‘Toezicht houden is één van onze kerntaken. Daar hebben we veel informatie bij nodig. Maar wij zijn niet het registrerend orgaan voor vastgoeddata. Door samen te werken met het Kadaster, kunnen wij meer aan de weet komen dan alleen. Maar onze functies blijven gescheiden.’

Welke rol heeft Geonovum hierin gespeeld?

Bernd: ‘Wij spraken elkaar natuurlijk al in het grotere verband van de Manifestgroep. Maar toen we één op één gingen praten, heeft Rien Stor als onafhankelijke professional van Geonovum structuur gegeven aan onze gesprekken.’ Henk vervolgt: ‘Bovendien kent Rien de bestuurlijke kaders waarin we deze samenwerking kunnen onderbrengen, en benadert hij dit onderwerp weer vanuit een andere invalshoek dan wijzelf. Dat is erg waardevol.’

Organisatie

Geonovum is een compacte, slagvaardige organisatie met veel kennis en een rijk netwerk. De kern van ons werk bestaat uit verbinden, coördineren en organiseren, altijd op basis van de inhoud. De mensen die tijdelijk bij of met ons werken, worden vaak ambassadeurs voor onze organisatie.

ONZE MEDEWERKERS

Adjunct-directeur Ruby Beltman omschrijft 2012 als 'een dynamisch jaar, vooral door de vele 'gastwerkers' die we mochten verwelkomen als thuisbasis van het programma Publieke Dienstverlening op de Kaart. We hebben een hoop nieuwe gezichten voorbij zien komen, en dat gaf veel leven in de brouwerij.' Los van deze 'gastwerkers' hebben in 2012 in totaal 23 mensen bij Geonovum gewerkt, goed voor 16,8 fte. Van dit aantal is het grootste deel bij ons gedetacheerd. De resterende negen (7,5 fte) zijn in eigen dienst.

Detachering

Al jaren werken we naar tevredenheid met het detachingsmodel voor onze medewerkers. 'Toch merkten we dat detachering in 2012 lastig was. Enerzijds zochten we mensen met een specifieke expertise, die bij onze partners niet zo gemakkelijk te vinden waren. Daarnaast waren veel organisaties vanwege reorganisatie minder snel bereid om hun mensen aan ons uit te lenen,' vertelt Ruby. 'We hebben dus vaker een beroep op de markt gedaan om de juiste mensen aan ons te binden.'

In 2012 werkten de volgende mensen bij Geonovum:

Directie

Rob van de Velde | Dienst Landelijk Gebied
Ruby Beltman | Geonovum

Procesmanagers

Carla Nikkels | Provincie Gelderland
Luc de Horde | Provincie Utrecht
Martin Peersmann | Kadaster
Rien Stor | Logius
Sandra van Wijngaarden | Geonovum
Theo Overduin | Provincie Utrecht

Adviseurs

Bastiaan van Loenen | TU Delft
Hugo Ledoux | TU Delft
Hans van Eekelen | Kadaster
Ine de Visser | Geonovum
Jantien Stoter | TU Delft
Kees Schotten | Planbureau voor de Leefomgeving
Linda van den Brink | Geonovum
Marco Verschoor | Stichting Arbeidsmarkt en Geo
Michel Grothe | Geonovum
Marcel Reuvers | Kadaster
Monique van Scherpenzeel | Geonovum
Paul Janssen | Geonovum
Sjors Slaats | Geonovum
Wilko Quak | TU Delft
Yvonne Verdonk | Geonovum

BESTUUR, RAAD VAN TOEZICHT EN PROGRAMMARAAD

Na diverse personele en statutaire wijzigingen in 2011 was 2012 een uiterst stabiel jaar voor ons bestuur en onze Raad van Toezicht. Er hebben zich geen noemenswaardige gebeurtenissen voorgedaan.

Bestuur op 31 december 2012

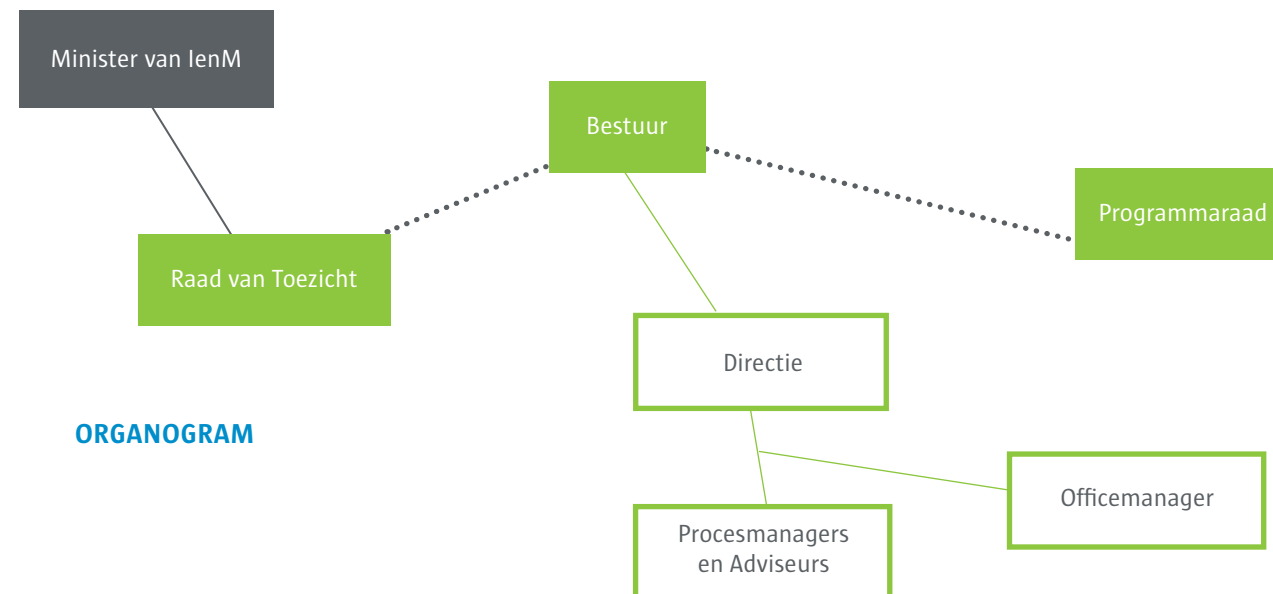
Peter Welling | voorzitter
Mark Goedhart | secretaris
Hanneke Ester | penningmeester

Raad van Toezicht op 31 december 2012

Jaap Besemer | voorzitter
Jan Willem Duijzer | Gemeente Den Haag | lid
Niek Parlevliet | Ministerie van VWS | lid
Noud Hooyman | Ministerie van IenM | secretaris

Programmaraad op 31 december 2012

Noud Hooyman | Ministerie van IenM | voorzitter
Albert Tieken | Samenwerkingsverband BGT | lid
Anton van der Giessen | Planbureau voor de Leefomgeving | lid
Arianne de Man | Interprovinciaal Overleg | lid
Arie Versluis | Rijkswaterstaat | lid
Ben Tänzer | Dienst Landelijk Gebied | lid
Cecile Schut | Centraal Bureau voor de Statistiek | lid
Gabriel van Tiggelen | Vereniging van Nederlandse Gemeenten | lid
Henk Snoeken | Ministerie van IenM | lid
Martin Salzmans | Kadaster | lid
Peter Kortenoeven | Dienst der Hydrografie | lid
Piet Reijers | Het Waterschapshuis | lid
Pieter van Teeffelen | Dataland | lid
Steven Luitjens | Logius | lid
Tirza van Daalen | Geologische Dienst Nederland TNO | lid
Vacature | Ministerie van BZK | lid

ORGANOGRAM

BASISPROGRAMMA

Onze reguliere activiteiten op het gebied van standaardisatie en kennisverspreiding over de geo-informatie infrastructuur vallen onder het basisprogramma. In 2012 heeft het Kadaster besloten om zijn deel van de financiering van dit programma voor twee jaar te verlengen; de Geologische Dienst Nederland voor tenminste een jaar. Dat zorgt voor continuïteit, samen met de financiering van de ministeries van IenM en EZ.

Nieuwe basisactiviteiten

In 2012 zijn we gestart met Beter Benutten, het programma waarmee we het gebruik van geo-informatie in nieuwe sectoren en vraagstukken willen stimuleren.

Daar hebben we extra in geïnvesteerd. We vinden het namelijk belangrijk dat de infrastructuur die er nu ligt, veel meer gebruikt gaat worden. Ook door partijen die zich nu nog niet realiseren dat er voor hun vraagstukken antwoorden liggen in geo-informatie. De activiteiten in dit nieuwe programma sluiten direct aan bij ons werk in bijvoorbeeld INSPIRE en PDOK.

Ook de informatie op onze eigen website gaan we beter benutten. Na vijf jaar zijn we toe aan een nieuwe site, die als openbare kennisbank fungeert. In 2012 zijn we met de opzet hiervan begonnen; in 2013 lanceren we de nieuwe site.

SSO-geo

In 2011 was er sprake van het opzetten van een nieuwe Shared Services Organisatie voor geo-informatie (SSO-geo). Het zag er oorspronkelijk naar uit dat de taken van Geonovum hierin ondergebracht zouden worden. Uiteindelijk zijn deze plannen in 2012 uitgemond, niet in een nieuwe organisatie, maar in een meer intensieve vorm van samenwerking tussen de ministeries van IenM en EZ samen met Rijkswaterstaat en het Kadaster en Geonovum.

OPDRACHTEN 2013

Onze opdrachtenportefeuille bestond in 2012 uit veel 'oude bekenden': INSPIRE, RO Standaarden, het beheer van de BGT | IMGeo en de monitoring van Gideon. Deze opdrachten maken al meerdere jaren een vast deel uit van ons werk en daar zijn we nog steeds stevig mee aan de slag.

Gebundelde opdrachtverlening van IenM

Ruby: 'Het ministerie van IenM is al jaren onze grootste opdrachtgever, met langlopende opdrachten als INSPIRE, RO standaarden, BGT | IMGeo en Gideon. Tot nu toe kregen we daarvoor steeds losse opdrachten voor de duur van één jaar, die elk jaar opnieuw verleend werden. In 2012 zijn deze vier opdrachten gebundeld in één opdracht, die voor 2013 en 2014 verleend is. Dat betekent commitment en continuïteit. We zijn heel blij dat het ministerie zich daarvoor heeft ingespannen.'

Een nieuwe rol in Publieke Dienstverlening op de Kaart

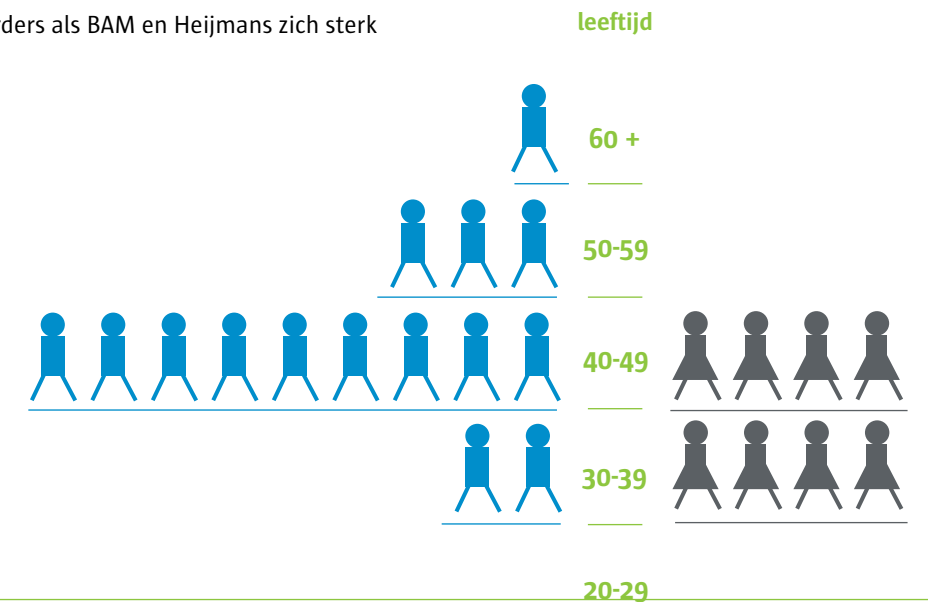
Voor Publieke Dienstverlening op de Kaart was 2012 het laatste jaar als programma. In vier jaar tijd is de voorziening voor de ontsluiting van digitale geo-informatie van de overheid werkelijkheid geworden. Daarmee verandert onze rol. 'In de laatste fase van het programma

waren we als adviseurs betrokken bij de inhoud van PDOK; Rijkswaterstaat was verantwoordelijk. Vanaf 1 januari 2013 nemen wij, samen met het Kadaster, het beheer en de exploitatie van PDOK op ons: de verantwoordelijkheid ligt daarmee voor een deel weer bij ons. Het is leuk om die rollen te kunnen afwisselen,' vindt Ruby.

Ruimte voor een nieuw project: CB-NL

Nu PDOK als programma is afgerond en in de beheerfase is terechtgekomen, is er ruimte voor iets nieuws. Dat nieuws heeft zich in het najaar van 2012 aangediend in de vorm van het project Nationale Concepten Bibliotheek Bouw (CB-NL), een initiatief van de Bouw Informatie Raad (BIR). In dit project maken Rijkswaterstaat, Rijksgebouwendienst, het ministerie van Defensie, Prorail en een aantal uitvoerders als BAM en Heijmans zich sterk

voor een verzameling uniforme concepten. Daarmee kunnen de verschillende informatiemodellen uit grond-, weg- en waterbouw, utiliteitsbouw en civiele techniek veel beter op elkaar aansluiten. Dat voorkomt dubbel inwinnen én dubbele (faal)kosten. Wij doen hierin mee op basis van onze kennis van IMGeo. Daarnaast bieden we onderdak aan het projectbureau CB-NL.

15

In 2012 hadden wij 23 collega's 15 mannen en 8 vrouwen

8

Tekst en interviews | Marèse Peters

Fotografie | portret Willem Kok en Henk Polet en Bernd

Veldman | Rogier Maaskant

Fotografie | portret Iman Koster en Ceciel van Iperen |

Marco Verschoor

Vormgeving | Ontwerpstudio Spanjaard

Drukwerk | Rotor offsetdruk

MET DANK AAN

Hydrografie | G briel van Tiggelen, VNG | Herman de Groot, Rijksdienst Cultureel Erfgoed | Jandirk Bulens, Wageningen UR Alterra | Marianne Krug, Unie van Waterschappen | Paul Gerrits, Rijkswaterstaat | Piet van Zoonen, RIVM | Pieter Bresters, CBS | Robert-Jan van Leeuwen, Geologische Dienst Nederland TNO | Theo Thewessen, Geobusiness Nederland | Wilbert Kurvers, Provincie Limburg | Wim Som de Cerff, KNMI | Wout de Vogel, Ministerie van Infrastructuur en Milieu | [NEN3610 Stelsel-overleg](#) | Paul Janssen, Geonovum (voorzitter) | Annet van der Horn, NEN | Frank Kooij, Kadaster | Hans van Eekelen, LSV GBKN | Herman de Groot, Rijksdienst Cultureel Erfgoed | Jandirk Bulens, Wageningen UR Alterra | Linda van den Brink, Geonovum | Luc Heres, Rijkswaterstaat | Marcel Reuvers, Geonovum | Martijn Snel, Fast-Fox | Peter Lentjes, Kadaster | Roeland Heuff, Roeland Heuff | Steven IJzer, Informatiehuis Water | Wilko Quak, Geonovum | Wim van Berkel, Geologische Dienst Nederland TNO | [PDOK Dagelijks Bestuur](#) | Noud Hooyman, Ministerie van Infrastructuur en Milieu, (voorzitter) | Arie Versluis, Rijkswaterstaat | Erica Slump, Dienst Landelijk Gebied | Godfried Barnasconi, Kadaster | Rob van de Velde, Geonovum | Vincent van der Werff, Ministerie van Infrastructuur en Milieu | [PDOK Programmaraad](#) | Noud Hooyman, Ministerie van Infrastructuur en Milieu, (voorzitter) | Aart Jan Klijnjan, Kadaster | Ben Tänzer, Dienst Landelijk Gebied | Elvera van de Panne, Ministerie van Financiën | Frank de Miranda, Geobusiness Nederland | Kees Buursink, Rijkswaterstaat | Kees Keuzekamp, Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties | Ries Bode, Kadaster | Rob van de Velde, Geonovum | Tirza van Daalen, Geologische Dienst Nederland TNO | [Open Linked Data pilot Stuurgroep](#) | Erwin Folmer, Geonovum (voorzitter) | Arianne de Man, IPO | Arjen Santema, Kadaster | Camille van der Harten, Geobusiness Nederland | Hans Overbeek, Ministerie van Defensie | Marcel Reuvers, Geonovum | Marijke Salters, Forum Standaardisatie | Paul Geurts, Gemeente Nijmegen | Paul Francissen, ICTU | Peter Klaver, KING | Sandra van Wijngaarden, Geonovum | Yvette Ellenkamp, Ministerie van Infrastructuur en Milieu | [RO BROS](#) | Monique van Scherpenzeel, Geonovum (voorzitter) | Arie Duindam, Grontmij Nederland | Carolien Idema, Provincie Utrecht | Evert-Jan Lameris, Ministerie van Infrastructuur en Milieu | Fokke Plantinga, Buro Vijn | Iddo Ketel, Gemeente Spijkernisse | Jur van der Velde, Buro Vijn | Luc de Horde, Geonovum | Max Verbeek, Gemeente Capelle aan den IJssel | Nienke Jansen, Gemeente Apeldoorn | Paul Janssen, Geonovum | Rieuwert Witte, Kadaster | Rudolf Jekel, Sonsbeek adviseurs | [RO Softwareleveranciers](#) | Monique van Scherpenzeel, Geonovum (voorzitter) | Andre Sluyter, Crotec | Antoin Buiting, Roxit | Corné Smiesing, Crotec | Corno Rense, Crotec | Gerard Molendijk, NedGraphics | Herman Assink, IDgis | Ivo Noorhoff, Grontmij Nederland | Janneke Walpot-Voortman, NedGraphics | Jeroen Muller, Grontmij | Kees Kersten, Tercera | Koos Ouwehand, NedGraphics | Leonard Kollaard, GISkit | Luc de Horde, Geonovum | Martijn Klomp, Kadaster | Merijn Kerlen, Grontmij Nederland | Nico Claij, Ministerie van Infrastructuur en Milieu | Paul Janssen, Geonovum | Remco Koenders, Roxit | René Dool, Logica | René Kleij, Crotec | Rieuwert Witte, Kadaster | Rinke Heida, Aris | Wouter van Helden, Logica | [Stuurgroep Kennis](#) | Anton van der Giessen, Planbureau voor de Leefomgeving | Ben Tänzer, Dienst Landelijk Gebied | Tirza van Daalen, Geologische Dienst Nederland TNO

Bezoekadres: Barchman Wuytierslaan 10 | 3818 LH Amersfoort

Postadres: Postbus 508 | 3800 AM Amersfoort

T 033 460 41 00

 @geonovum

E info@geonovum.nl

I www.geonovum.nl